

JEDNOROŽCI

HOST

BARBORA

HRÍNOVÁ

JEDNOROŽCI—

Přeložila Irena Steinerová

JEDNOROŽCI

BARBORA

HRÍNOVÁ

Copyright © Barbora Hrínová, 2020
First published in Aspekt in 2020
Cover photo © Martin T. Pecina, 2022
Translation © Irena Steinerová, 2022
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2022
Kniha vyšla s finančnou podporou Komisie SLOLIA,
Literárne informačné centrum, Bratislava
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-1431-1 (PDF)
ISBN 978-80-275-1432-8 (ePUB)
ISBN 978-80-275-1433-5 (MobiPocket)

Mým drahým rodičům a Jurovi

SATURNŮV NÁVRAT

Píše si seznamy. Propiskou na linkovaný papír vytržený ze sešitu. Včera přibyl nový, všimnu si, když procházím přes její pokoj na balkon.

tramvajenka
hypospecialista
Klára!!!
~~okresní soud BA III~~
máma — Skype
~~drogerie~~
káva, cukr, čaj
vonné svíčky

Teď by měla skypovat, ať si může rychle odškrtnout i mámu.

„Bože, dítě, kdy si uklidíš?“

„Nestíhám, mami.“

„Musíš si najít čas. Aspoň v sobotu.“

Sobota u nich doma vždycky bývala uklízacím dnem. Pokoj za mámou působí úhledně a uspořádaně. Nahore na skřínce si víc než třicetiletý anděl spokojeně podepírá keramické tváře.

„No a jak se máš? Co v práci? Už ti zaplatila?“

Romana znovu zmlkne.

„Měj ještě trpělivost, vždyť tam nejsi ani tři měsíce.“

V mámině hlase jsou patrné obavy.

„To je fuk. Jak se máš ty?“

„Vždyť víš. Motám se kolem domu. Dívala jsem se na nový díl *Cestománie* o Andalusii. To ti je tak krásná země.“

„A co si takhle někam vyrazit? Kamkoli,“ nadhodí Romana.

„Vždyť jedu, jedu,“ brání se máma. „Na zítra mám lístek na vlak do Žiliny.“

Prokletá Žilina. Co se sestře narodily děti, jezdí tam jak do fabriky.

Romana by ji chtěla někam vzít. Vytrhnout ji od otce a povinností. Aspoň na čtyřdenní zájezd do Říma. Ať se konečně pokřižuje i v Bazilice svatého Petra. Nikdy ji naživo neviděla, sleduje odtud jenom televizní přenosy *Urbi et Orbi*.

Skype netrval déle než moje cígo.

„Jdu za Klárou,“ křikne směrem ke mně a za chvíli se zabouchnou vchodové dveře. Z jejího křesla zmizely jezdecké kalhoty.

Od zastávky autobusu je to ke stájím v zoologické zahradě ještě kilometr do kopce po prašné cestě. Neukázala se tam dva týdny. Má výčitky. Možná na ni Klára zanevřela. Nevyrstří k ní radostně hlavu z boxu, jakmile ji ucítí přicházet. Bude jí pohledem vyčítat, že už to není jako dřív, když ještě pracovala u Doktora a chodila za ní každý den, přinejhorším obden. Jenže Klára si nepamatuje, a hlavně nesrovnává. Potkaly ji už horší věci. Romana podá kobyle k tlamě jablko, dlaň jí olízne teplý, vlhký jazyk.

Vyvede ji na prostranství před stájemi. Musí ji před projížďkou učesat, umýt a ustrojít. Když po ní jezdí kartáčem, nad srstí se zvíří prach. Ze zaparkovaného terénního auta vystupuje správce stájí a kráčí k Romaně.

„Zdravím. Neeviduju od vás nájem za minulý měsíc. Možná vám nepřišel platební příkaz. Energie šly nahoru. Na jeden box plus patnáct eur.“

Romana se zastydí za svůj přednastavený horní limit. Nemyslela si, že za sedm metrů čtverečních vystlaných slámou to někdy může být víc než dvě stovky.

„Jasně. Uhradím to, omlouvám se za zpoždění.“

Chce se vyhoupnout do sedla, ale chybí jí švih. Musí se odrazit od země ještě jednou. Jede s Klárou téměř krokem, obchází dokola po vyhrazeném okruhu jízdárny. Pak ji však náhle pobídne a Klára se pořádně rozkluše. Přeskočí nízkou ohradu a dál pokračují po lesní cestě. V cvalu míjejí kmeny stromů. Už to potřebovala.

Zastaví se v prodejně pro kávu, cukr, čaj a přihodí do košíku i svíčky. Chtěla si je vybrat v nějakém voňavém etno obchůdku, ale vystačí i s těmi z Kauflandu. Podívá se na mobil, jestli jí Vanda nepíše, že je už na cestě. Měla na recepci končit v osm, pokud se tam zrovna nezakecala s nějakou turistkou. V hostelu přichází do styku s vrstevnicemi z celého světa. Romana ve frontě u pokladny přemýšlí, jestli není pro Vandu moc stará. Vanda si určitě všimla jejích vrásek, které na sobě ona sama pozoruje od sedmadvaceti a teď ve dvaatřiceti jsou už docela viditelné. Vějířky kolem očí, když se usměje. To aby se už radši ani neusmívala, ale vždyť stejně nemá moc důvod. Ještě že zrcadlo v koupelně na podnájmu je tak milosrdné. Prasklé a pokryté čím dál matnější clonou. Měla by ho už vážně někdy umýt. Anebo to připomene spolubydlící. Stejně se jen celé dny poflakuje v teplácích po bytě.

Pokouší se vydrhnout starou vanu. Vanda si objednala společnou koupel. Asi očekává, že Romana kvůli ní změní koupelnový skanzen na jeskyňku z wellness centra. Kdyby zhasly a nechaly svítit jenom svíčky na okrajích vany, nemuselo by to být tak špatné. Pípně jí zpráva. Její holka už asi stojí za dveřmi.

Je to ale esemeska od její šéfové Kristíny, která si nechává říkat Kira.

Čauky, urgent!! Ten Ivanův rozvod musí být do zítřka. Načíst, připomínkovat a nakoncipovat smlouvy. Stačí první verzi. Ráno to potřebuju mít v mailu. Úplně jsem zapoměla, že to hoří. Můžeš se na to mrknout?? Díkes!

Ztuhne se zapálenou svíčkou v ruce. To snad není pravda. Teď. Ve 21.30. Podklady k rozvodu mají padesát stran, připomínkování jí zabere dvě tři hodiny a první nástřel smlouvy dokončí někdy za svítání. Je v pokušení hodit mobil do vany, která je už částečně napuštěná. Chvějící se rukou ho ale položí na pračku, vyjde z koupelny a zaklepe na dveře mého pokoje.

„Jdeš na balkon?“

Zvednu se od monitoru, už jsem si stejně potřebovala zapálit. Sednu si na omlácenou židli a ona na sloup zimních pneumatik, které tu zůstaly po předchozím podnájemníkovi. Vráti se ještě pro kávu, pořádně silného turka.

„Dám jí výpověď. Fakt, tohle není normální. Já nejsem její otrokyně.“

Odhodlaně hledí do tmy, rozředené bodovým světlem pouliční lampy. Má profil řeckého hrdiny, jehož Achillovou patou je neklid.

„Btw, podražila stáj. Vsaď se, za chvíli se nám ozve i majitel bytu, že zvedá nájem. Jsem tady poslední rok, přísahám,“ prohlásí napjatě a postaví šálek kávy na rozviklaný stolek mezi námi.

Ode dveří se ozve zvonek. Jde otevřít.

Uvolním Vandě místo na balkoně. Projde kolem mě čtyřiaadvacitiletá holka. Půlku obličeje jí překrývají tyrkysové vlasy. Na tričku má nápis *Lidem jebe*. Jako obvykle mě sotva pozdraví.

„Koupila jsem levandulovou sůl do koupele,“ políbí se s Romanou a vytáhne lahvičku.

„Sorry, zlato. Můžeš se vykoupat sama. Musím pracovat.“

„To jako vážně? Zase?!“ vyhrkne uraženě.

„Nevěděla jsem o tom. Poslala mi to před patnácti minutama.“

„Slyšela už o něčem takovém jako pracovní doba?“ ptá se naléhavě.

„Koukni se na svoje tričko. Tam máš vysvětlení,“ odsekne Romana.

Když jdu v noci na záchod, vedle v pokoji se ještě svítí. Dveře nedoléhají, kliky jsou uvolněné. Bez ohledu na to, jak silně kliku domáčknete, dveře se vzápětí pootevrou.

„Kdy si koupíš auto?“ donese se ke mně mladší hlas.

„Můžeš být zticha? Potřebuju se soustředit.“

„Stačí na leasing. Mohly bysme v létě vyrazit na road-trip do Norska.“

„Vem si nějakou knížku nebo spi. Klidně zhasni, mně stačí světlo z monitoru.“

„Myslela jsem, že koně si kupujou jenom lidi, co už mají dvě auta v garáži.“

Milujou se až ráno. Mažu si chleba máslem a slyším jejich tlumené vzdechy. Na chvíli se zaposlouchám a pak pustím rádio.

V půl deváté odcházejí z bytu. Chodník od domovního vchodu stoupá a po několika metrech se stáčí doleva. Romana v mírném předklonu dělá rázné dlouhé kroky. Vanda se musí snažit, aby jí stačila. Je méně odhodlaná, difuznější. Nedivila bych se, kdyby se náhle zastavila a vydala se jiným směrem. V šedých kabátech a s plátěnými taškami přehozenými přes rameno vypadají, jako by šly

na nějaký hudební festival. Odvrátím pohled od okna a zapnu počítač.

Stojí v přeplněném autobuse. Je tak narvaný, že se jejich těla dotýkají, ale Vanda se schválně dívá jinam. V uších má sluchátka. Jí by stačilo vyrazit z bytu o hodinu později, to by už byl autobus poloprázdný. V pohodě by stihla přednášku z antického malířství na katedře kulturologie. Romana má pocit, že ji postupně zklamává. Neměla se hned při prvním setkání zmiňovat, že má koně. Nepředpokládala ovšem, že si o ní Vanda udělá stereotypní obrázek: právnička s koněm, ta má určitě i auto v soukromé garáži a někam ji posune. Například ji seznámí s někým, kdo ji představí řediteli Guggenheimova muzea. Tam se za pět let patrně vidí jako kurátorka. Je to sice krajně nepravděpodobné, ale v jejím případě ještě pořád možné. To je ten hlavní rozdíl mezi nimi. Asi jako mezi slibným potenciálem a šedivou realitou, které je všude kolem tolik, až se Romaně málem nepodaří vystoupit.

Kira sedí za notebookem a prohlíží si materiály, které jí Romana poslala ve čtyři ráno.

„Máš tady pár pidipřeklepů,“ poznamená, „ale jinak, good job!“

Asi je to pochvala. A tím pádem vhodná příležitost i na ošemetnější otázky. Například o zvýšení platu. Ale to si netroufne. Chce se jen dozvědět, kdy jí Kristína vyplatí, co jí už patří — za uzavřené projekty, které udělala navíc. Akutní nevyspání eliminuje její trpělivost.

Kristína se zatváří jako neviňátko.

„No přece hned, zlato. Hned jak zaplatí klienti mně.“

„To už měli udělat dávno, prošvihli všechny termíny ve smlouvách.“

„Nemají to teď lehký, věř mi. Ručím za ně, že zaplatí.“

„Nemohla bys to prosím zaurgovat? Aspoň tyhle tři.“

Romana jí podá seznam jmen na oranžovém připomínkovém lístečku, který má už měsíc přilepený na monitoru. Nejradši by je obvolala sama.

Kurucz

Horváth

Synaková

Kira se zatváří, jako by do kanceláře vletěl ovád a zkažil jí pohodové ráno. Vykročila do něj z luxusního mezonetu v centru města. Romanu tam jednou pozvala, když ještě byly spolužačky na vysoké. Nejvíc jí utkvěly v paměti matrace z koňských žíní.

„Přišel ti plat na účet? Přišel. Dvanáctého, jak tak koukám,“ obhajuje se.

To ano. Ten ubohý fix, co mají dohodnutý ve smlouvě. Kvůli tomu nemusela měnit firmu. Kristína jí tvrdila, že má vybudovanou solventní klientelu. Že rozvádí i celebrity. Jenže od té doby, co tu Romana pracuje, sem nikdo z těch, kteří se podle titulní strany *Nového času* rozvedli, ani nepáchl. Chodí sem jenom kolegové a známí Kiřina přítele. Skutečný byznys dělá on. Vyrábí výkonné čističky bazénů. Je o ně zájem i v Thajsku a Číně.

„Do konce týdne to pořešíme. Platí?“ nevzdává se Romana.

„Jasně,“ odpoví Kristína a vstává od stolu. „Teď musím běžet. Mám mítink ve městě. Třeba z toho bude nový klient.“ Sundá z věšáku sáčko a odchází.

Romana ji podezírá, že jde na kosmetiku.

Dívá se za dlouhýma štíhlýma nohama, jak kráčejí z kanceláře. Plakátové blondýnky ji nikdy nepřitahovaly. Krása je komplikovaná věc, vzpomene si na jeden Kiřin výrok ještě z koleje. Je nutné o ni pečovat a zvelebovat ji.

Romana začíná mít dojem, že i tuhle firmu si pěstuje jen tak na okrasu. Dostala ji od přítele k narozeninám. Aby se neřeklo, když už ji zdobí ten titul z práv.

V šest večer má pořád spoustu úkolů k řešení, ale nechce už potřetí překládat schůzku s hypospecialistou. Zamkne kancelář a vyrazí na smluvené místo. Cestou trne, jak asi posoudil její příjmy za loňský rok. Když se vrátí na podnájem, rozhořčeně hodí analýzy na stůl v kuchyni.

„Můžu si začít vybírat nějakou garsoněčku.“

„Prosím?“

„Dostala bych hypotéku max šedesát tisíc eur. S mými úsporami to bude stačit tak na jednopokoják někde na konečné.“

„To nemusí být špatný. Já bych to brala,“ snažím se ji uklidnit.

Namíří na mě prstem. Divím se, že si nevzala nůž.

„Kdybich studovala umění, byla bych smířená s tím, že budu živořit někde na periferii. Jenže já jsem vystudovala praktický obor!“ zabouchne za sebou dveře pokoje.

Přemýšlím, kdo jí ten praktický obor vnutil. Jestli rodiče, nebo její levá hemisféra, která v osmnácti získala definitivně navrch.

Nedávno mi na balkoně řekla:

„Klára je pro mě jako růže pro Malého prince. Víím, že ji tam někde mám, že se o ni musím postarat, a to mě drží při životě.“

Do devatenácti let psala básně. Získala druhé místo v soutěži Křídla Ivana Laučíka.

Večeříme spolu za stolem, každá svou ovesnou kaši.

„Mimořádně, i tenhle byt by se dal hezky předělat,“ rozhlédne se dychtivě po kuchyni, „kdyby byl můj.“

Zkouším o Romanině situaci něco zjistit na internetu. Dnes tak módní quarter life crisis už v současnosti musí mít za sebou. Na krizi středního věku má ještě čas. Vyhledávač mi na základě zadaných slov nabízí internetovou stránku astrohlad.sk. Tam najdu docela přiléhavé vysvětlení: *Nejpozději těsně po třicítce dochází v psychice k zásadní změně... I ten největší idealista pocítí potřebu ukotvovat se v hmotné realitě. Žpůsobuje to Saturnův návrat do výchozí pozice v době našeho narození...*

Dneska už nechápe, proč strávila u Doktora šest let. Do jeho klientely patřily azylové domy, bezdomovecká centra, denní stacionáře bojující s vlastními dluhy a s developery. A taky organizace na ochranu zvířat. Jedna aktivistka ji přivedla na stopu ilegálního obchodu. Koně držení v katastrofálních podmínkách na samotách měli být převezeni na jatka v Polsku. Doktor jí půjčil svoje SUV a vyslal ji zdokumentovat situaci. Když se na ni první kobyla podívala zahnisáným okem, věděla, že ten spor vyhraje a že jí dá nějaké jméno. Ještě teď se usmívá, když si vzpomene, jak organizovala převoz Kláry z myjavských kopanic do Bratislavy. Mezi auty na dálnici kordcal rozvrzaný koňský přepravník a ona měla hřejivý pocit u srdce. Možná proto vydržela. A byly tam i jiné benefity. Doktor vydával pracovní pokyny zásadně ze své kanceláře, která se, na rozdíl od e-mailové schránky, kolem páté zamykala. Romana se mohla věnovat své neurastenii, chodit na literární večírky a vernisáže. Na jedné se seznámila s Vandou, která tam roznášela aperitivy. Daly se do řeči před atmosférickým obrazem Edmunda Gwerka. Pamatuje si ho dodnes: *Podzim na Sitně*. Doktor byl vlastně garantem jejího práva na osobní život. A taky uměl pochválit. „Romano, vy do toho dáváte všechno.

Už vás vidím u soudního dvora v Haagu.“ Ale posílal jí pořad ty samé peníze. Po koncipientské praxi mu měla dát sbohem.

sprcháče, šampony
opasek
prohlídka bytu — Púchovská
odběr krve — objednat se
Klára!!
~~zdrav. pojišťovna~~
žárovky — koupelna

Na tramvajové mapě vidím, že Púchovská je zastávka před konečnou. Rozhlíží se v úzké vstupní chodbě. S realitním makléřem a s Vandou do sebe narážejí. Vzala ji s sebou jako poradní hlas. Jednou by tu měly bydlet spolu.

Přesunou se do jediného pokoje. Kuchyňská sestava v rohu.

Uprostřed stojí velká manželská postel, prodává se spolu s bytem.

Na okamžik v ní spatří Zuzanu. Hnědovlasou Zuzanu, jak se obrací na lůžku a spiklenecky na ni zamrká: koupíme si něco lepšího, z bio cihly, pár minut od centra. Byly časy, kdy si Romana představovala, že budou mít na dveřích společnou jmenovku. *Olšovská, Kováčová, tady bydlíme my*. Interpretovaly spolu paragrafy i Françoise Saganovou. Až dokud si Zuzana na jednom koncertě zvláštním způsobem nevyvlékla ruku z její dlaně.

Nerada si přiznává, že Vanda je přinejlepším náhradnice. Při prohlídce kuchyňské linky si všimá, jak ignorant-sky praská bubliny ze žvýkačky. Pokoj není velký, z okna je vidět na okolní paneláky. Ale co je hlavní, dá se vyjít na balkon. Ten je nad očekávání prostorný.

„Koukni, sem by se vešla i Klára,“ řekne z legrace Vandě.
„Mohla bych zrušit ustájení v zoo.“

Na chvíli se cítí svobodně jako ta zrzavá holčička s copánky. Máma jí o ní v dětství musela číst pořád dokola. Zbožňovala koně na balkoně i kufr s dukáty na skříni.

„Seš vážně na hlavu?“ Vanda obrací oči v sloup. „Když už nemáš auto, byt v centru by to vyřešil,“ dodá ještě, zatímco scházejí po schodech.

Má chuť ji oběsit. Na tom pásku, který si ještě nestihla koupit. Namísto toho navrhne, aby šly do zoo.

Vyšvihne se do sedla, prohne se v pase, zaujme ukázkový jezdecký sed. Přidá tempo a přejdou do cvalu. Naberou rychlost a přeskočí ohradu. Všimne si, že si ji Vanda fotí, chce ji vidět takhle. Odhodlanou, na koni, schopnou vyhrát každou válku, Romanu z Arku. Klára se však na jednou zastaví, prudce sebou trhne dozadu. Romana sklouzne na stranu a padá na zem. Leží v prachu na cestě a v kříži pocítí tupou bolest.

Vanda k ní přiběhne, vystrašeně se ptá:

„Jsi v pořádku?“

„Jo, neboj,“ cítí, že vážné zranění nemá, mnohem víc ji bolí to ponížení. S Vandinou pomocí vstane. Pomalu, krok za krokem najdou společně cestu z lesa. Klára neutekla daleko, kluše před nimi a každých pár metrů bolestně zaržá.

„Měla silnou koliku,“ přitočí se k nim stájnice v zablácených gumácích, „když s ní nejezdíte pravidelně, zastaví se jí střeva. Volali jsme veterináře, objevil i zánět v lýtku. Dostala injekci. Pojďte se mnou, nechal vám tady účet.“

Osmdesát eur, Romana hledí na účtenku, kterou dostala do ruky, a hned ji zmačká. V peněžence má jenom půlku.

„Zaplatím převodem,“ řekne vstřícně, zavěsí se do Vandy a kulhavě opouští areál.

Leží na posteli, Vanda jí masíruje kříž mastičkou, skočila ji koupit do lékárny.

„Nemám ti udělat bylinkový čaj?“

„Radši kafe,“ odpoví Romana.

„Chceš teď pracovat? To ti zakazuju.“

Vanda se umí i postarat, když je výjimečný důvod. Romana ji vidí příliš jednostranně, na základě rolí, do nichž vklouzly. Není lehké mít mladší holku, opakuje si a nutí se k výkonu. Ve schránce má tři úkoly od Kiry. Když se přemístí do sedu, v kříži ji bodají horké jehly.

Do toho dostane esemesku od mámy:

Jak se máš? Nedáme Skype? Jsem ještě pořád v Žilině, dvojčata onemocněla. I Evka by tě ráda pozdravila...

Znechuceně odsune mobil stranou. Vanda přichází s kávou a omlouvá se, že musí běžet na recepci. Má noční službu v hostelu.

Vcházím do pokoje právě v okamžiku, kdy si dávají pusku na rozloučenou.

Zvenku důkladně přibouchnu balkonové dveře, aby na Romanu netáhl průvan a kouř, ale ona za chvíli zaklepe na sklo. Kolem zad má omotanou deku, opře se o zeď. Nabroušeně pronese:

„Mám si zaskypovat s mámou? Obávám se, že bych se už fakt neudržela.“

„Co jí chceš říct?“

„Že je to nespravedlivý. Pro vnoučata by se rozkrájela, ale na Kláru si ani nevzpomene. Nepřispívá na ni, vůbec se o ni nestará.“